

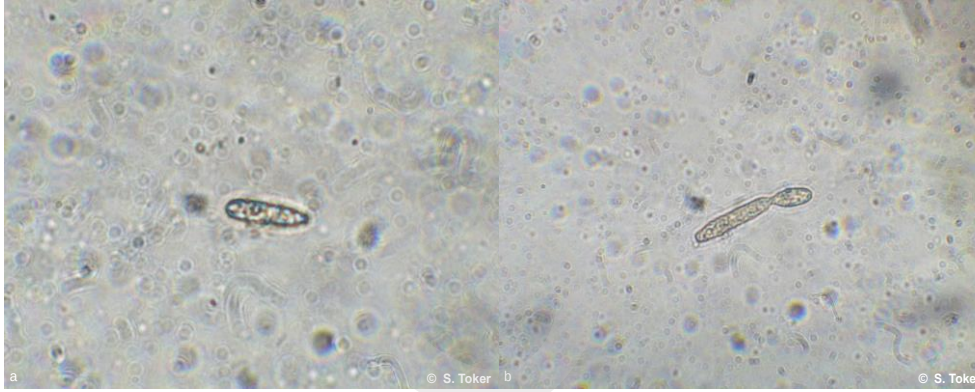
TRABZON HURMASINDA YAPRAK LEKESİ

Mycosphaerella nawae Hiura&Ikata

1.TANIMI VE YAŞAYIŞI

Mycosphaerella nawae Trabzon hurması (*Diospyros kaki* L.) yaprağında zarar oluşturur. Kışı yere dökülen yapraklar üzerinde pseudotesyum olarak geçirir. İlkbaharda olgunlaşan pseudotesyumlardan fırlatılan askosporlar yapraklar üzerinde primer enfeksiyonları başlatırlar. Askospor tek bölmeli, çoğunlukla iğ biçimindedir.

Fungusun eşeysiz dönemi ise *Ramularia* sp.'dir. Konidiosporlar, hastalığın epidemi yaptığı dönemlerde, sekonder enfeksiyon kaynağı olarak önemli bir rol oynamaktadır. Sekonder enfeksiyonlar yaz ayları boyunca devam etmekte ve hastalık giderek artmaktadır. Konidiosporlar, çoğunlukla elipsoid, ara sıra silindirik, oval biçimde, şeffaf ve açık kahverengidir. Konidiosporlar, kültürde ve bitki dokusunda tekli veya zincir şeklinde oluşurlar (Şekil 1). Konidiofor dik, şeffaf ve açık kahverengidir.

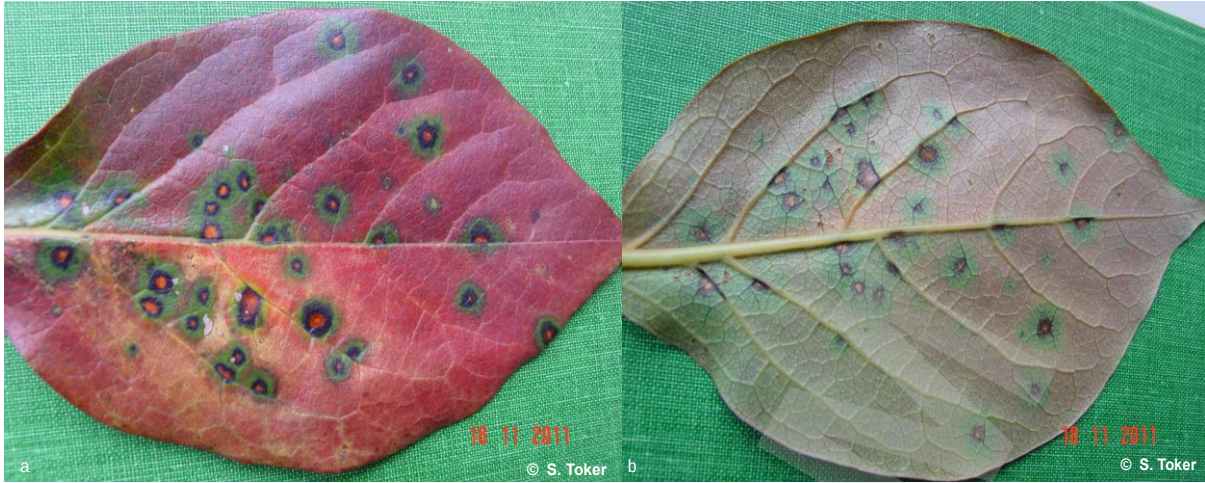
Şekil 1. *Ramularia* sp.'e ait tekli (a) ve zincir şeklindeki (b) konidiospor

2. BELİRTİLERİ, EKONOMİK ÖNEMİ VE YAYILIŞI

Etmen, bitkinin yalnızca yapraklarını hastalandırır. Belirtiler, yapraklar üzerinde yuvarlak nekrotik lekeler şeklinde görülür. Lekelerin olduğu yaprak alanında kloroza neden olur. Hastalık ilerledikçe lekeler tüm yaprak yüzeyini kaplar (Şekil 2 ve 3). Bazen hastalıklı yaprakların kiremit-kırmızısı bir renk aldığı görülür.

Şekil 2. Trabzon hurması yaprak leke hastalığının belirtileri

Şekil 3. Hastalığın, yaprak üstündeki (a) ve altındaki (b) belirtisi

Hastalıktan dolayı yapraklar vaktinden önce dökülür. Ağaçlarda erken meyve olgunluğu ve buna bağlı olarak meyve dökümleri görülür (Şekil 4).

Şekil 4. Hastalıktan dolayı yaprak dökümleri (a) ve erken meyve olgunluğu (b).

Hastalıkla tamamen bulaşık olan bahçelerde, yaprak ve meyve dökümleri nedeniyle, önemli ekonomik kayıp oluşmaktadır.

Ülkemizde özellikle Doğu Akdeniz Bölgesinde Trabzon hurması yetiştirilen alanlarda görülmektedir.

3. KONUKÇULARI

Bilinen tek konukçusu Trabzon hurmasıdır.

4. MÜCADELESİ

4.1. Kültürel Önlemler

- Bahçe tesis edilirken sık dikimden kaçınılmalıdır.
- Erken dönemde ve mevsim sonunda yere dökülen yapraklar toplanıp yakılmalı veya derine gömülmelidir.
- Aşırı sulama yapılmamalıdır.

- Salma sulama yerine damla sulama tercih edilmelidir.
- Budama, hava sirkülasyonu sağlayacak şekilde yapılmalıdır.

4.2. Kimyasal Mücadele

4.2.1. İlaçlama zamanı

Kimyasal mücadele uygulaması aşağıda belirtilen zamanlarda yapılır.

Birinci ilaçlama: Yapraklarda ilk hastalık belirtileri görüldüğünde yapılmalıdır.

İkinci ve diğer ilaçlamalar: Kullanılan ilacın etki süresi göz önünde bulundurularak, meyveler yarı büyüklüğüne gelinceye kadar devam edilmelidir.

4.2.2. Kullanılacak bitki koruma ürünleri ve dozları

Bakanlık tarafından ruhsatlandırılmış bitki koruma ürünleri tavsiyesine uygun olarak kullanılır.

4.2.3. Kullanılacak alet ve makineler

İlaçlamada hidrolik bahçe pülverizatörü, motorlu bahçe pülverizatörü veya yardımcı hava akımlı hidrolik bahçe pülverizatörü kullanılır.

4.2.4. İlaçlama tekniği

İlaçlama ağacın her tarafını kaplayacak şekilde yapılmalıdır.